

Håtuna-Håbo-Tibble Släkt och Hembygdsforskning

kontakt: forskargruppen@telia.com

www.håtuna-håbo-tibble.se

Sockenmagasinet i Håbo-Tibble

Källor:

Kongl. Maj:ts nådige Stadsfästelse från 1755

Det hände i Upplands Bro

UKF

Upplands-Bro Centralarkiv

Sammanställt av Inger Löfstedt

Sockenmagasinet

I Tibble (nuv. Håbo-Tibble)

I mitten av 1700-talet inrättades i Tibble socken ett sockenmagasin, som skulle fungera som ett gemensamt spannmålsmagasin för de gårdar som var med i överenskommelsen.

Magasinhuset inrättades;

”Wid Tibble Kyrka, hwarefter thet framledes kommer at upbyggas när Spannmålsmagasinet blir så stort, at det fordrar thes byggnad, huru och på hwad fått then byggnaden, utfästes till överläggning framledes. Nu emellertid, som wid Tibble Kyrka tionde boden, efter faststald tionde, ej til något behov nyttias och den samma med liten förbättring kan göras brukbar till förearande af thenna Magasinets Spannmål; Alltså hafwa interessenterna sig åtagit, at then samma inte allenast i år reparera, utan och framledes ständigt underhålla, så länge then til magasins-bod tienlig wara kan, och til thes thet nya magasins –huset blir upbygdt

Gårdarna* i Tibble socken och en i nuvarande Kungsängen kom överens om ett avtal 1750. År 1753 anslöts sig gårdarna i Ryds socken jämte ytterligare några i Kungsängen.

* Frötuna Hemmantal, Skråmsta, Kyrkobyen, Önsta, Ålsta, Häljesta, Hållunda, Wallby, Slangwik, Båhlby, Wäst Tibble, Kronofogdbostället Wäst Tibble, Rusthållet Täljeby, Ahlby, Nägelstena, Löfsta, Jädra Capellans boställe,

* I Håtuna – Qwarnibble Östergården

Källor;

Kongl. Maj:ts nådige Stadsfästelse från 1755

Det hände i Upplands-Bro

Kongl Maj:ts stadsfästelse

Skapat av Inger Löfstedt

Ur Domboken 1750-09-19.

6 negativa fotokopior, ej renskrivna

Ang. **Sockenmagasin 1746-03-05.** Protokoll.

Landshövding Carl von Grooth söker vid Härads-Tinget och där allmogen kommer tillsammans förespråka inrättande av Sockenmagasin. Kronobefallningsmannen Sven Askeroth fick i uppgift att sprida kunskap bland allmogen.

Lantingshausen har redan hjälpt sina frälsebönder och vill inte åtaga sig att stödja inrättande av magasin.

Överstelöjtnanten Reinholt Wilhelm Hodeés änka fru Anna Hederschöld lät genom sin frälsefogde Olof Holmstedt anmäla att han ej till särskilt sammanskott samtycka vill.

Baron Funks änka, fru friherinna Cederström genom frälse Bokhållaren vid Lejondahl Johan Wikman samt Baron Mauritz Posses änka fru Anna Christina Fleming genom Cancellisten Daniel Poignant att då de så nyligen fått vetskap om de här planerna de önskar överlägga och återkomma till nästa ting.

Wikman vill också korrespondera med sin husbonde Hovjunkaren Gripenstedt, som rest till Närke.

Herr Carl Iserhielm vill, dels som ägare av Tibble dels på sin moders fru Maria Magdalena Hermelins vägnar, stödja inrättningen.

Herr Lervin Blixen, som var närvarande, vill ej vara emot denna inrättning, men vill inlämna sitt yttrande vid nästa ting.

Ärendet uppsköts till nästa ting.

Urklipp från UKF sv 4- Svenngårds pärm

Sockenmagasinet

Kongl Majt Npdige Stdsfästelse å then förening invånare uti Håbo härad och Tibble socken, tillika med 18 mantal i Bro härad, ryd och näs socknar i Upsala län sins emellan ingått och slutit om ett spannemåls Magasins inrättande i bemält socknar. Gifwen Stockholm i Rådammaren then 12 augusti 1755

Kongl. Maj:t hafwer Landshöfdingen och Commendeuren af kongl. Maj:ts Nordstjerne Orden Baron Carl von Grooth i i underdånighet wid banden gifwit, thet inivånarne uti ofwanstående härad och socknar finns emellan upprättat skriftelig förening til the af kongl. Maj:t i nåder anbefalte spannemåsa Magasiners inrättande, på sätt som bemälte förening ord ifrån ord nu följer:

Efter förut skiedd publication infunno sig samtelige Tibble sockens inivånare uti sockne stufwan, och sedan håfAuditeuren och KronoBefallningsmannen, ädel och högactad herr Sven Askeroth, i anledning af hans Kongl. Maj:ts nådiga bref af then 7 Augusti innewarande år, til Landshöfdingen och Commendeuren högwälborne herr Carl von Grooth, samt högbemälte herres skrivelse af then 5 sistl. Septembris til honom, hwilka bägge uplästes, förestått nytan och ödwändigheten af socneMagasiners upprättande, förenade sig eftr någon öfwerläggning nedanstående säterier och hemman, nemligen:

M A G A S I N S F O N D E N

Utdrag ur Fromma stiftelser uti Upsala stift,
utgiven av J. A. Winbom 1823.

"I enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga stadfästelse den 12 aug. 1755 å Ryds, Näs, Håtuna och Tibble socknars ingångna förening till en för dem gemensam socken magasins inrättning, beslöto intressenterna att de årliga inkomsterna som från magasinet kunde avsöndras, aldrig skulle få användas annorledes, än till nödlidandes understöd och till för orten allmänt nyttiga inrättningar. I följd därav användes från år 1760 årliga spannmålsanslag till Barnaundervisningens befrämjande, understöd för medellösa personer, läkarearvode, ett friapoteks inrättande mm för bemålde i det gemensamma magasinet deltagande socknar. Vid spannmålsfondens skedda förökning utöver det påräknade behovet avgjorde intressenterna uppå allmän sammankomst den 12 maj 1813 fondens nedläggning till 120 T:r Spannmål, och att de genom försäljning uppkomna penningcapitalerna skulle fördelas emellan Socknarna i proportion av varje Sockens uti magasinsinrättningen deltagande mantal och att magasinet delägare i varje socken särskilt skulle överenskomma om de Barmhärtighetsföremål vartill avkastningen kunde användas, mot förbindelse av redovisning vart 3:dje år inför de gemensamma Magasinsintressenterna. I stöd av denna överenskommelse till föll Håtuna Socken 3 5/8 mantal 201 Riksd. 18 sk. 8 r.st.

År 1897 den 13 maj sedan magasinet försåldts och nedrivits, utgjorde fondbeloppets storlek för Håtuna 204 kr. 23 öre, vilket visas av räkenskaperna för Håtuna sockens kommunalkassa å bokens sista blad.

Intressenterna beslutade sedan att uttaga under de senaste åren samlade räntorna för fördelning dem emellan enl. mant., så att endast fondbeloppet kr 204:23 skulle kvarstå. En sådan fördelning av samlade räntemedel ha enl. uppgift av gamla församlingsbor företagits förut."

Delägare i Håbo-Tibble magasinsfond:

Kvarnibble Övergård	1 mantal
Prästgården	1 mantal
Råby nr 2	3/4 mantal
Tjusta	1/2 mantal
Kålsta	3/8 mantal
Summa	3 5/8 mantal
	=====